

Klimaendringer

Klimaendringer er variasjoner av jordens klima over tidsperioder på flere tusen år. En klimaendring innebærer at «gjennomsnittsværet» endrer karakter, f.eks. mer eller mindre nedbør, lavere eller høyere temperatur, mer eller mindre vind osv. Det er mye som tyder på at menneskelig aktivitet er i ferd med å skape klimaendring, også kalt global oppvarming. Klima er ingen statisk størrelse, derfor har klimaendringer forekommet til alle tider.

Kronikk

Kronikker kan være inntil 5500 tegn inklusive mellomrom. Legg ved et bilde av god teknisk kvalitet av kronikkforfatteren og send til: kronikk@adresseavisen.no

Hvilke definerte kvaliteter maten vi skal spise har bryr de fleste seg lite om, det er prisen som gjelder.

Ordet fritt, neste side >

Står med klorinflaska i handa og to grågustne kluter. Hvis jeg gjør som før og legger de i klørvann blir de hvite. Egentlig har jeg sluttet å bruke Klorin. Jeg vet godt at Klorin er forurensning, både for vann og luft. Men det er jo lettvtint.

På vippepunktet

Kronikk



KARI MERETE ANDERSEN
Førstelektor miljøledelse, miljørevisjon og CSR

Akaste klutene og kjøpe nye, det er enda mer lettvtint. Jeg kjører bort på butikken, det er kort, jeg kunne ha gått, men det er litt kaldt. Jeg bruker å gå til butikken, men jeg tror ikke jeg gidder. Jeg tror ikke jeg gidder å være miljøvennlig lenger og ta hensyn til klima. Jeg er på et vippepunkt, jeg tror jeg skal begynne å gi blaffen.

Jeg vet så mye om hva som er miljøskadelig, jeg kan så mye om klima, jeg vet hva som er rett og galt for kloden. Vi gjør masse riktig heime hos oss, vi har lavt forbruk, sorterer søpla og har egentlig lite avfall. Vi ombruker og redesigner, vi reiser lite og vi gjør det helst miljøvennlig. Vi har et rikt liv, det er ikke det, og det er artig med redesign og ombruk. Det er ok å gå eller reise kollektivt til jobben. Men det er jo mye mer lettvtint å ta bilen, særlig når det dårlig vær. For å gjøre de rette tingene for klimaet kreves kunnskap og at vi planlegger, og mange ganger tar det mer tid.

Det tar mer tid å reparere klær enn å kjøpe nye. Jeg skifter gli-delås, jeg stopper til og med hullet i strikkavottene (men akkurat det er jo litt koselig da, når jeg sitter og ser på film, og fordi det er yndlingsvotter). Vi kaster ekstremt lite mat, og vi er dyktige på restemiddager. Vi kjøper nytt interiør bare når det gamle ikke kan repareres mer. Men i virkeligheten gjør vi det

utrolig sjelden, fordi vi har valgt tidløse og holdbare møbler de gangene vi har kjøpt. Og vi pusser opp brukt. Bra for miljøet, bra for lommeboka, og ofte er det gamle mye vakrere enn det nye. På den andre siden – det er en drøss interiørbutikker nært oss. Kanskje jeg bare skal gå berserk og kjøpe det jeg ser, kaste ut det gamle og fylle opp med det som er in. Og så kan jeg kjøpe ny stil igjen om et år eller to, fresht som det heter. Jeg har jo penger til det, hvorfor skal jeg la være ...

Det var den bilen. Jeg har en kraftig dieselbil som slipper ut masse som er klimafarlig pluss ei støvsky som både er miljøskadelig og ubehagelig for astmatikerne. Tenker å skifte til elbil, har jobbet med saken i to år, men har ennå ikke kjøpt fordi jeg venter på bedre elbiler. Dessuten er det et problem at den klimaverstingen jeg har ikke er moden for å skrotes, den må selges som bruktbil. Det betyr bare at den fortsatt vil finnes på veiene, og det er jo ikke bra for klimaet. Derfor kom jeg fram til at det mest klimavennlige vi kan gjøre er å beholde bilen, men bruke den mye mindre enn før. Altså, sykle, gå eller reise kollektivt. Men det krever at vi tenker oss om, planlegger og bruker mer tid.

Og mer: Vi bor i et gammelt hus. For å spare energi og gjøre vårt for å spare kloden og fram-tida tenker vi å skifte til trelags



Kloden: Skal vi bruke miljøkunnskapen vi har skaffet oss. Ellers skal vi bare la det stå til. Ødelegge jordkloden, spør dagens kronikkforfatter. Foto: NASA/Reuters/NTB Scanpix

vinduer, vi skal etterisolere, og vi tenker på å installere jordvarme. Vi har allerede vanlig varmepumpe, selvfølgelig, og vi har nattsinking på romtemperaturen, slår alltid av lys, vi bruker faktisk veldig lite strøm. Vi vasker bare fulle vaskemaskiner, har gitt bort tørketrommelen til hjemmeboende eldre som ikke kan tørke tøyet ute, og vi dusjer fort. Men vi kan bli enda bedre.

Klima og miljø er jobben min. Du kan altfor mye, sier guttungen – at du orker å vite alle de der tingene, mamma, sier han. Jeg har studenter på HiNT i Miljøledelse som blir deppa når de får inn miljøfakta. Da sier jeg, strengt: – Dette må dere tåle – dere må tåle å bære på denne kunnskapen om alt som er miljøfarlig og hva som skader klima. Det er gift og ikke nedbrytbart hvor vi enn snur oss, klima går amok, vi ser katastrofer og klimaflyktninger hvis vi er villige til å se. Og alle dyra og plantene, biomangfoldet som ødelegges – her, nært oss og langt borte. Det er forferdelig. Kanskje er det det som er det aller verste, at kunnskapen gjør oss så bekymret.

Men jeg er ved et vippepunkt. Jeg tror jeg skal slutte å bruke den kunnskapen jeg har. Jeg skal prøve å slutte å bry meg. Jeg skal bli en storforbruker. Strømmen er billig, jeg slutter å spare. Jeg skal prøve å ikke tenke på alle naturødeleggelsene. Sør-

DEBATT

Diskuter kronikk

Alle våre kronikker publiseres på adressa.no/meninger. Her kan du skrive kommentarer og diskutere saken.

adressa.no

pelbilen kommer hver uke, jeg slutter å redusere avfallet. Jeg slutter å reparere. Og jeg skal reise mye mer med fly. Jeg skal kjøpe flere ting, og jeg skal oversvømme venner og familie med unyttige gaver. Og jeg skal kjøre mye, mye mer med bil. Jeg skal kjøpe en svær bil uten å i det hele tatt se på utslippstall. Jeg bor i verdens rikeste land, og jeg har god økonomi.

Jeg vet hva solidaritet er, men jeg skal slutte å tenke på det. Jeg vet hva fattigdom er, men jeg skal slutte å tenke på det også. Og jeg vet at kloden går til grunne – men jeg vet så inderlig godt at dette ikke skjer i min tid. Derfor skal jeg slutte å bry meg. Jeg skal fråtse og feste fra nå av, jeg er over halvveis i livet og ingenting av det verste skjer mens jeg er her. Alt er langt fram i tid eller lagt herfra.

Jeg har bare et problem nå, jeg har voksne barn. Så en ting må jeg ofre. Jeg må ikke få barnebarn. Derfor, kjære barn – jeg vil ikke ha barnebarn. Jeg vet det er egoistisk, men det er den eneste løsningen. Jeg vil ikke vite at det kommer noen etter meg og etter dere som vi skal bekymre oss for. Kan vi gjøre den dealen? Dere sørger for at jeg ikke får barnebarn, og så står vi på vår tid ut, i en stor luksusfest uten bekymringer for klodens framtid! Avtale?!

kari.m.andersen@hint.no
www.hint.no/miljoledelse

«Jeg vet at kloden går til grunne – men jeg vet så inderlig godt at dette ikke skjer i min tid.»



REDAKTØRANSVAR